

Bíróági küldöttség a Vajdasághól Szegeden

A Vajdasági Társultunka Bíróságának háromtagú küldöttsége — vezetője **Raszto- vics Petár**, az Újvidéki II. fokú Munkaügyi Bíróság elnöke; tagjai: **Góbor Zoltán** tanácsvezető és **Tyovics Gá- ro**, a Szabadkai I. fokú Munkaügyi Bíróság vezetője — tegnapi, szerdán délelőtt két- napos tapasztalatcserére a Szegedi Megyei Bíróságra látogatott.

A Vajdasági Társultunka Bíróságának háromtagú küldöttsége — vezetője **Raszto- vics Petár**, az Újvidéki II. fokú Munkaügyi Bíróság elnöke; tagjai: **Góbor Zoltán** tanácsvezető és **Tyovics Gá- ro**, a Szabadkai I. fokú Munkaügyi Bíróság vezetője — tegnapi, szerdán délelőtt két- napos tapasztalatcserére a Szegedi Megyei Bíróságra látogatott.

Itt-tartózkodásuk első napján a vendégek a szegedi munkaügyi bíróság ítélezési

Barátság- vonatok

A szovjet vendégek részt vesznek a fővárosban a november 7-i ünnepségeken, több naggyűlésen, s hazánk különböző városaiban üzemlátogatásokon, valamint a magyar fiatalokkal baráti találkozókra vesznek részt. Barátságvonattal érkeznek. A KISZ utazási irodája november 7-én alkalmából 390 utassal ugyancsak Barátság- vonatot indít a Szovjetunió- ba. A KISZ-esek ismerked- nek Moszkva és Leningrád nevezetességeivel. Vendég- látókkal, a szovjet fiatalok- kal együtt ünneplik meg a november 7-ét.

November 4-től

Politikai könyvnapok

Immár huszadik alkalom- mal rendezi meg a Kossuth Könyvkiadó a pártszerve- tekkel közösen a **politikai könyvnapokat**. Kulturális életünk e jelentős eseményé- nek országos megnyitó ün- nepségét november 4-én a fővárosban, a Csepel Művek munkásotthonában tartják. Miként a kiadó vezetői szerdán a sajtó képviselői- nek elmondták, **ezúttal 19 újdonságot kínálnak az érdeklődőknek, emellett a könyvnapok rendezvényein népszerűsítik a Kossuth gondozásában idén közreadott tanulmányköteteket, gyűj- teményes munkákat, politikai jellegű szépirodalmi műve- ket és egyéb kiadványokat is.**

Immár huszadik alkalom- mal rendezi meg a Kossuth Könyvkiadó a pártszerve- tekkel közösen a **politikai könyvnapokat**. Kulturális életünk e jelentős eseményé- nek országos megnyitó ün- nepségét november 4-én a fővárosban, a Csepel Művek munkásotthonában tartják. Miként a kiadó vezetői szerdán a sajtó képviselői- nek elmondták, **ezúttal 19 újdonságot kínálnak az érdeklődőknek, emellett a könyvnapok rendezvényein népszerűsítik a Kossuth gondozásában idén közreadott tanulmányköteteket, gyűj- teményes munkákat, politikai jellegű szépirodalmi műve- ket és egyéb kiadványokat is.**

adása, amelyben 3500 hazai és 6500 külföldi kortárs ne- ves személyiség életrajzi adatai szerepelnek.

Rapai Gyula igazgató a kiadó további terveiről szól- va elmondta, hogy **jövő- re új sorozatot indítanak Forrással** címmel, a marxiz- mus-leninizmus elméletét tudományos igényű tanul- mányozni kívánók számára. Elsőként Marxnak és Engels- nek a magyar szabadság- harcáról írt cikkeit, leveleit, majd Plehanovnak és Kautz- kynak egy-egy művét adják közre. Ugyancsak új sorozat mutatja be hazánk megyéit, átfogó képet rajzolva egy- egy tájegységünk gazdaságá- ról, kultúrájáról, történeté- ről. 1982-ben Baranya, Bé- kes és Szolnok megye köte- le készülni el. A nemzeti tu- dat, majd az oktatás kérdé- seiről szóló **válogatással** fol- ytatódik a vélemények, viták sorozat, amelynek a politi- kai könyvnapokra most meg- jelent darabja a művészet- kritika helyzetét elemzi.

A történelmi tárgyú mun- kák közé tartozik **Nemes De- zskó** könyve, amelyben kora- beli dokumentumok alapján tárja fel az 50 évvel ezelőtti biatorbágyi merénylet hátte- réit, mozgatóerőit. Időszér- ű, sokak igényét kielégítő ki- advány a **politikai gazdaság- tan kiesszéje**, amely a köz- gazdaságtan legújabb, nap- jainkban ismertté váló, fo- galmairól is magyarra fordít- ad; továbbá a **Ki kicsoda?** átdolgozott és bővített ki-

A **politikai könyvnapok idején** ezúttal is számos ren- dezvényre kerül sor ország- szerte. Kiállításokat, író- olvasó találkozót szervez- nek a következő hetekben.

A Bartók-év tudományos kongresszusa

A Magyar Zeneművészek Szövetségének Elnöksége, mint a Nemzetközi Zenei Tanács (CIM) Magyar Nemzeti Bizottsága rendezte meg az idén Budapesten, Bartók születésének centenáriuma jegyében, nemzetközi tudományos kongresszusát.

A Duna Intercontinentál szállóban, az UNESCO Nemzetközi Zenei Tanácsának tudományos kongresszusán, **dr. Újfalussy József**, a Zeneakadémia rektora, **„Pre- misszák a Bartók-zene meg- értéséhez** címmel többek kö- zött azokról a „szélsőségesen polarizált Bartók értelmezé- sekéről”, kortársainak művei- hez való viszonyulásáról be- szélt, melyeket a nagy mu- zsikusként még életében megér- hetett. Az egyik tábor ide- genkedett a magyar népzé- néből táplálkozó művészet- től, míg a másik „önálló és eredeti hozzájárulás”-nak érezte a XX. század zene- történetéhez. **Luigi Nono** a neves olasz professzor **„A zeneszerző ma címmel** tar- tott előadásában a mai ze- neszerzési technikák forrásait a keleti népek zenéjé- ben vélte felfedezni. A mai elektronikus hangszerek, komputeres segítségével fel- fedezett mikrohangközöket és mikroöket kapcsolatba hozta a keleti népek dala- mainak negyed-hangúságá- val. Hangsúlyozta, hogy az újfajta zeneszerzési techni- kák sem lehetnek öncélúak, gondolati tartalmat kell hordozniuk. Előadása záró- szavaiban arra figyelmeztet- tet, hogy az alkotók ne fe- ledkezzenek el a művésze- tek társadalmi függőségéről, a muzsikusként legyen poli- tikailag érzékeny, foglaljon állást, tanulmányozza a tár- sadalom, s a szocialitás le- hetőségeit.

négyes tökéletes, kjerlett, szép előadásban szólaltatta meg névadójának III., VI. és V. vonósnyegését. S még mindjárt ezt követően, éj- szakába hajlóan elkezdődött **Luigi Nono** elektronikus kompozícióinak bemutatója. Őriási érdeklődés előzte meg a koncertet, a Zeneakadémia nagyterme zsúfolásig meg- tele. A bemutatott művek tartalmának megértését cí- meik segítették: „Emlékezés, mit tetek veled Auschwitz- ban” és **Bruckner Adrienne** szoprán szólójával színesít- ve a „Dialektikus ellenpont”. Az elektronikus úton előál- lított leírhatatlan hangfelek- tusok egy idő után már nem tűntek lebilincselni a zenei élmény erejével, mégoly színérzékkel és drámai hat-ással próbálták is lefegy- verzenni a hallgatóságot.

Az európai kortárs zene és a harmadik világ zenéjének kölcsönhatásáról az indiai **Narayana Menon** profesz- szor vezetésével zajlott vita. A japán **Hattori** professzor hozzászólását, végre hangzó zenei példák is illusztrálták; azt kívánta bizonyítani, hogy a japán kultúra és zené- re mily erős hatást gyakor- rolt a nyugati művészet. A nyugati zene „használatát”, mint a státusz-szimbólum problémáját vetette fel. Aki tud nyugati zenét játszani, az elsőbbséget élvez az előtt, aki csak a japán ze- nét műveli. Természetesen a japán zenei élet nyugati

mintájú újjászervezésének előnyeiről is szólt. Problé- májuk, hogy nem szeretné- nek továbbra is az „ügnö- kei, leányvállalatai lenni a nyugati zenének”. A japán zene reneszánsza a vágyuk, s szeretnék a nyugati zenei technikák felhasználásá- val, japán zenét írni. A ghanai és a zairei profesz- szorok problémái is hason- lók: saját népi kultúrájuk, zenéjük, s a nyugati zenei hagyományok integrálása.

S hadd tegyek említést még egy koncertről, mit a pesti Vigadóban tartottak, magyar szerzők műveiből. **Vidovszky László Schroeder** halála című darabja volt itt ugyanis a legemmit- mondóbb decrescendó, amit zenében valaha hallottam. **Fellegi Adám** zongoramű- vész kerek harminc peret skálázott a klaviatúra teljes hosszában, míg nem a három közreműködő preparátor (gondolom megkomponált sorrendben) teljesen elné- mította a zongora húrjait. Végül Fellegi a már tökéle- tesen hangtalan zongorán skálázott az utolsó másod- percekben. A japánok tú- rőképpessége volt a legkeve- sebb; többen kivonultak, pedig ami utána következett, érdemes volt a meghallgatá- sra. Mind **Bozay Attila: Improvizációk II. Op. 27.**, mind **Kádosa Pál: Négy dal, Sári Tibor: Születésnap zene és Kurtág György: Négy dal** című művei, in- venciódús, értékes mu- strát kínáltak a mai magyar zenei terméséből. Az előadók ki- vétel nélkül remek teljesít- ményt nyújtottak.

B. B.

A **dr. William Austin** ame- rikai professzor vezette ke- rekasztal-beszélgetéseken **Bartók újraértékelése** volt a téma. Különböző országok néves zenetudósai Bartók egyes műveit próbálták új megvilágításba helyezni, másrészt általános zenei kér- désekről szölk. S az este végre muzsikát hallgattunk. Az Allami Bábszínház elő- adásában A fábió faragott királyfi, és A csodálatos man- darint és **Stravinsky Petrus- káját** néztük meg. Már ma- ga a bábszínház impozáns belső tere megragadja a né- zőt, hát még az előadás! A bábművészet eszközeivel a két Bartók mű olyan új- szerű, más megvilágítású értelmezést kaptunk, hűen Bartók szelleméhez, ami színpadi megvalósításban le- hetetlen volna. A Petruska pedig egyenesen elbűvölő volt színes, mozgalmás szín- padképeivel, a bábuk mozgá- sának szellemes koreográ- fiájával.

Frédéses színpaltja volt a kongresszusnak, amikor **Som- fai László**, a budapesti Bartók Archivum igazgatója, a Bartók-elemzés magyar, an- gol, amerikai, német és szovjet iskoláit ismertette. Bartók és műveinek kü- lönböző megközelítései- ből is felfeltótt a phantur k. A Zene- akadémián a Bartók-Vonós-

Az élelmiszeripari nyugdíjasok helyzete

Az ÉDOSZ nagy munkára vállalkozott: **hozzávetőleg 30 ezer élelmiszeripari nyugdí- jas helyzetét vizsgálta meg** úgy, hogy a vállalati szak- szervezeti bizottságok tagjai és a megbízottai, a szocia- lista brigádok tagjai és a vöröskeresztes aktivisták csaknem mindegyikkkel be- szélték. Tájékoztottak élet- körülményeikről és sorra vették javaslatokat.

Az ÉDOSZ elemzése szer- rint a nyugdíjasok életét, helyzetét több szempontból meghatározza az, hogy **mi- képpen alakul kapcsolatuk — jelenleg is — régi munkahelyükkel**. Minden ötödik nyugdíjas visszajár vállalata- hoz, időszakos munkát vállal, mindenképp a fel- dolgozási főszezonban. Mind- össze 10 százaléknak sza- kadtt meg minden kapcsolata az üzemekkel, elsősorban — amint a vizsgálat megállapí- totta — **elköltözés vagy üzemtől való nagyobb távolság miatt**. Gyakran **beteg- ség akadályozza meg az idős**

Jesse James balladája

Színes, amerikai film. Írta: Bill Bryden, Steven Phillips Smith, Stacy és James Keach. Fényképezte: Ric Waite. Zene: Ry Cooder. Rendezte: Walter Hill. Főbb szereplők: James Keach, Stacy Keach, David Carradine, Keith Carradine, Robert Carradine, Dennis Quaid, Randy Quaid.

Az amerikai polgárháború, Észak és Dél viadala után

keletkezett, óriási mennyi- ségű „szakirodalomból” mi- felénk inkább az igazságos ügyért küzdő északiai vilá- gát ismerik. A másik oldalt **Margaret Mitchell** híres- neves bestsellere az **Elfújta a szél** képviseli, amely csil- lagászati áron a feketepiac örök szenzációja. A legyö- zött déliek univerzuma máig élő legendákat hagyományo- zott az amerikai históriá- olyn könnyen mítizáló mes- terembeire: **Jesse James**- ról dalok szólnak, a country- muzsika egyik örökzöld té- mája a veszített háború után az ellenállás és a harc szimbólumát megtestesítő bankrabló kalandjainak sora.

Jó néhány film készült már erről az amerikai Ró- zsa Sándorról, de a leg- újabb, **Walter Hill** alkotása egyszerre akarna „történel- mileg” hű, s egyben forma- bontó is lenni. Előbbi ama, állítólag valóságos elemek celluloidra másolt, legalá- bis nevesítéses felmutatása jelenti, miszerint e marcona rablók roppant házias, bé- kes kispolgárok ám, este szépen elkészítenek gyerme- keiktől, érző szívvel lapá- tolják a földet a megboldo- gultra temetéseken, vagyis: kedves, lelkiző, domesztikált barbárok, akik ily magas- rőptű dialógusokat folytat- nak egymással: „Hogy vagy Jim? Jól.” „Messe van ide Missouri. Messe bizony.” Mindez negyedórakon át. Aki történelmi westernt akar, ne izgulni próbáljon, hanem önfelédten bambulni, s ha nem unta magát ha- lárra, próbáljon meghatódni a nemesszívű banditákon.

jén is lenne a dolog, szép, szép a testvéri szeretet, de rögtön tegyük hozzá: ilyen rossz filmben ennyi csúnya embert összeválogatni leg- alább akkora formabontás, mintha a világotól az utolsó statisztákig mind testvérek vennének részt eme felemelően unalmas fércmű készítésében. Sze- rencsétlen néző, ha már iz- gulni nem tud, legalább egy-két szép hölgyre, a ha- sonló fajsúlyú filmekből ismert szőke Marykre várna, de a sors kegyetlen: nem kapja meg. Egy-két karak- teresen ronda, eredeti mó- don visszatartó bandita- fizimiska, egy, ugyan jól lövöldöző, de csekélyke 11 dollárral is alaposan túl- fizetett kéjhölgy és néhány, zsenének beállított, valójá- ban harmincadik életévét már régebben betöltött bakfis — ez van.

Egyvalamivel viszont nem marad adós a **Jesse James balladája**: piros festékekkel. Ennyi vér legalább két men- tálomással elég lenne. Frűcsköl, csorog, csörgéde- zik, már-már szürrealisztik- usan komponált jelenetek- ben. A lassított felvételek, miként az manapság decens, a kellően drámai pillana- tokban szép komótosan il- lusztrálják a mindenható amerikai erőszakot, felbukó lovakkal és alázuhanó hul- lákkal. Ijedtségre semmi ok: másfél óra alatt vagy há- romszor, mert az arányok is fontosak, mint tudjuk. Ami közben marad, azt elmondja a rendező tetszetős nyilat- l'ozata: „A western olyan, mint egy balett, a téma mindig ugyanaz de semmi sem tiltja a koreográfia megváltoztatását.” Minde- z szép, de könyörgöm, mi van akkor, ha a balettet sánták táncolják? **D. L.**